

Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris Aleatoris

Auteur(s) : Beroaldo, Filippo

Présentation

Titre long Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris Aleatoris de vitiositate
Disceptantium: Condita a Philippo Beroaldo
Lieu de publication Bologne
Imprimeur(s)-Libraire(s) Hectoris, Benedictus
Date 1499

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

39 Fichier(s)

Les mots clés

[Controverse](#), [Dialogue](#), [Satire](#)

Les relations du document

Collection Traductions ou adaptations de déclamations humanistes

Ce document a pour adaptation :

[Trois déclamations esquelles l'Ivrongne, le Putier et le Joueur de Dez débattent](#) □

Collection Traductions ou adaptations de déclamations humanistes

[Trois déclamations esquelles l'Ivrongne, le Putier et le Joueur de Dez débattent](#) □ est une adaptation de ce document

Citer cette page

Beroaldo, Filippo, Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris Aleatoris, 1499

Blandine Perona (laboratoire Larsh / IUF) ; EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :
<https://eman-archives.org/Antibarbari/items/show/5>

Précisions sur l'exemplaire

LangueLatin

SourceBayerische Staatsbibliothek, BSB-Ink B-370

Format

- 39 p.
- in-4

Localisation du documentMunich, Bayerische Staatsbibliothek

Informations complémentaires

USTC[996891](#)

ContributeurPerona, Blandine (édition scientifique)

ÉditeurBlandine Perona (laboratoire Larsh / IUF) ; EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Droits

- Fiche : Blandine Perona (laboratoire Larsh / IUF) ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Texte : [Licence CC BY-NC-SA 4.0](#)

Source de la numérisation[MDZ Digitale Bibliothek](#)

Éléments d'analyse

DescriptionCette déclamation met en scène trois frères : un ivrogne, un "putier", et un joueur. Celui qui se révélera le plus vicieux d'entre eux sera déshérité.

Mots-clés

- Controverse
- Dialogue
- Satire

Notice créée par [Blandine Perona](#) Notice créée le 25/01/2023 Dernière modification le 13/03/2024

31390.

zvi.

missori his inveniunt
etiam propter
tum etiam
concedunt
in eis conuenientibus

Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris
Aleatoris de uitiositate Disceptantium:
Condita a **P**hilippo Beroaldo

III - 49.

Ad Venerabilem & eruditum Sigismundum
Gossingerum Ecclesiae Viriaflavensis Canonicum
Philippi Beroaldi bononiensis Epistola.

Sicut elegantisq; conuiuatoris est non tam
apparatu ferculorum instruere: q; lepidita
te fabulatorum hilarare conuiuum: Q ue
stiones autem conuiuales esse debet neq; nodosae ne/
q; austerae sed iucundaes & inuitabiles super rebus ad
comunem usum uitae pertinentibus:cū quadam fa
cilitatis illecebra: Q uibus ingenia conuiuarum uenu
stiora siant: Et quadam quasi incitabulo fouetur.
quod sane genus ueteres adeo pbarunt. ut de conui
ualibus questionibus Aristoteles. Et plutarchus &
apuleius noster uolumina conscripserit. ut Asellius sa
binus dialogum festiuissimum condiderit: in quo
Boleti & ficedulae & ostreae & turdi super principa
tu Ganeae Certamen inducitur: Ex hoc genere ludi
crarum questionum nimirum illa tua est. Sigismu
de mi amabilissime: quam mihi dissoluendam pro
posuisti. Scribis enim ad me in epistola eloquenter
eleganterq; conscripta orta esse apud te inter coepu
lones atq; copraniores tuos Ludicram. & uere con
uiualem disputationem: uidelicet quis fedior nequior
ue sit habendus meretricarius an Aleator an temu
letus. qd deniq; ex his tribus uitiis sit culpatissimus:

Consulis me adhibes preces ut libello tibi explicē:
 quid super hac re sentiam? **E**t tanq; honorarius arbi
 ter controversiam hanc ipe dijudicē. **E**go qui liben
 tissime morem gero id **G**enus hominibus quibus
 dare beneficium est accipere. sumpto **C**alamo hanc
 ioculatoriam disputationem explicauī stilo decla
 matorio. planeq; scholastico. **I**ta enim credidi rem
 planius lucidius manifestius liquere posse si hoc
 charactere explicaretur. **C**eterum quia socraticum
 est & academicum nihil affirmat ego nihil decerno
 ut dogmatistes: uerum ut opinor. Id opinor et pro
 bo qd in ultimo positum leges: sic uarro sic ceteri
 in extremo collocant qd maxime probant. **E**cum
 suum cuiq; iudicium sua sententia sit: sequatur
 unusquisq; qd maxime probabile existimabit. **E**go
 uero quicquid idest libelli tibi nuncupati **D**ono di
 coq; **S**igismunde goffinger non minus eruditioe
 & nobilitate q religione monstrabilis: qui ut elo
 quentia culum: sine qua homo totus incultus: **C**a
 peres: ut ingenuas disciplinas haurires ut barba
 ri exueres uenisti non pridem in italiā: fuisti
Romæ aliquot annos uigilatissimus **R**omæ acade
 mia cultor. **V**bi eloqntia latialis nata educataq; ē:
 unde tu suffarinatus auro & argento hoc ē eloq; &
 doctrīa. In patriā remigrasti nō solū **C**anonicatu di
 gnissimus sed & episcopatu. **V**bi studia humanita
 tis repastinās indies cultior doctior honoratior exi

. a. ii.

flis. **G**audeo qđ cōmentarios meos cumprīmis pro
bas & quecūq; ex incude nostra litteratoria forma
ta cusaq; circunferuntur: habes cōtinēter i māibus.
Que cum tu cum pleriq; omnes **T**ui similes pro
bēt idq; mihi p epistolas quotidie significant: facile
Adducor ut **C**redam non esse inuenustissima. & ut
grace dicit̄ **A**musotata. quae tantorū uiros iudicio
Cōprobantur. **N**ec enī **C**redibile est tā multos aut
assentari aut falli: Itaq; mihi blandior & hoc inuita
mento illectus **C**ōmētarios Apuleianos subsiciuis
téporibus procudo. **T**exitur opus sane luculenter.
& intra duos ad summū sesquimenses absoluti edo
lati impressi in publicum progrediētur: **Q** uorum
tu quoq; fies particeps. **I**nterī accipe libellum hūc,
quem expetisti. **L**oculatoria disputatione festiuum.
lepidula eruditione inuitabilem: **D**eclamatorio filo
contextum: quem suadeo. aut super **C**enā legas
aut post **C**enā: sic enim opinor faciet ad stomachū.
Cum matutino & sobrio seria atq; austera **Con**
ueniant: quicquid id est letus cape: & libellum hilav
ritudinis plenum hilari frōte suscipito: **V**ale & ami
ciam cole.

Dater qui tres filios habebat unum scortatorum Alterum Aleatorem tertium Ebriosum moriens in testamento ita scripsit: Ex filiis meis turpior uitiosiorque ex heres esto: post mortem patris contendunt fratres quis nam exheredatus esse dicatur. res agitur apud iudices per quandam quasi Anticategorialem hoc est mutuam accusationem: quam quidam concertatiuam nuncupant: in plerisque controversiis prisci declamatores uti consueuerunt persona aduocati propter aliquam ipsius qui causam dicit deformitatem & uitii turpitudinem. Hic quoque per sonae fratrum in honestate sint & turpes ut illis pro se loqui nefas esse debuerit: Ego tamen existimauit tam causam planius explicari & uehementius agi posse: si ipsis semet mutuis criminacionibus pulsarent: que si peraduocatum res ageretur: primas partes Ebrioso dedi: ut contra duos unus dicat: ut mox unus a duobus retaxetur: Conditio huiusc causa illa est: ut pro sua quisque salute sollicitus nihil de proximo cogitet. Lector attende. Letaberis.

CEbriosus contra Scortatorem & Aleatorem.

Don ignoro iudices quanto onere Causa nostra prematur. Ex hoc parentis elegio: pro
a iii.

pter quod fit ut sordes nostra inuulgētūr : ut pro-
bra nostra in propatulo conspicīatur. **E**t quod ma-
xime cauendum fuerat ut accusatiōe mutua frater
ānuehi cogatur in fratres. Sed qui semel labē uitiosi-
tatis infectus sequestrato pudore frontem perfici-
vit: qui famae contemptor est. non tam infamiam ue-
retur q̄ famem timet! Creditque prouerbio gr̄co

Miserri- clamitanti miserrimum esse fame mori & quod pa-
mū fame rasitus ille plautinus dixit: putat esse uerissimū: mi-
mori. serrimus est: qui cum esse cupit quod edat non ha-
bet: proinde iudices ne ego eluritione tabescam / si
exheredatus a patre sententia uestra pronuncier: ne
inter mendicos sedens manum ad stipem porrigere
cogar: agam hodierno die causam meam aduersus
duos fratres. & potentissimis argumentis demon-
strabo uel alterutrum uel utrūq; nimirum esse quē
pater exheredatum esse uoluerit. **Q** uāuis mihi sa-
tis superq; esse debuisset: ad exheredationem effu-
giēdam uos edocuisse alterum ex fratribus esse q̄
me sordidiorē perditiorēque: **V**erum ut res mai-
gis colliquescat separatim atq; diuisim/ utrūq; in-
cessere mihi in animo est: ut post explicatas unius
sordes! **A**lterius quoque maculosam uitam insectā-
ter inuadam: **Q** uāquā non me preterit q̄ sanctum
sit nomen fraternitatis q̄ arcta fratrū coniunctio
q̄ frater diligendus ut pote quasi fere alter dictus:
Sed mihi non tam fraternitas hoc tempore colen-

Frater sef-
alter

da est q̄ mendicitas cauenda. Verum est profecto
 illud uerbum uetus: omnes sibi melius esse malle q̄
 alteri: quisque sibi proximus est. & tunica pallio p̄ tuica pal/
 pior. Ceterum ne lōgiore q̄ par sit exordio uos mo
 rier. Iam controuersiam ipsam ex testamento pater
 no deriuatam queso dispicie. Iubet pater eum ex
 nobis exheredatum cē qui sit uitiosior: quis non in
 telligit quis non uidet siue uerba siue uoluntatē scri
 ptoris intueri libeat scortatorem designari: quo ui
 tiosior nullus existit: Testamentum potentissimū
 est: Ultima defuncti uoluntas rata esse debet: hæc
 uobis spectanda est: ad hanc perinde ac scopon sen
 tentia uel tradirigēda. Ait pater uitiosior ex filiis ex
 hæres esto: Scio me bibacem esse & uini cupidissi
 mū. Sed hoc si uitium est longe profecto minus est
 q̄ fraterna scortatio labesq; meretricaria: Nā ut pri
 us cum amatore meretricis agam quid potest sedi
 us esse: quid uitiosius: q̄ amore meretriculæ turpis
 simo torqueri et insanire: inter scorta non tam dege
 re q̄ delitescere: Vbi patrimonii famæq; dispeñiū
 fiat: ubi ex libero seru' euadas sisq; seruituti idignis
 simæ mācipatus: ois seruitus hoīni īgenuo & libera
 liter educato ītolerāda ē: ille uero ultroneā subit ser
 uitutē: et ea qdē idignissimā q̄ meretricariis pedicis
 īplicat: cui mulier īpat: cui leges īpōit p̄scribit iubet
 qui nihil īpāti negat pōt: nihil audet recusat: poscit
 dādū ē: uocat ueniēdū, eiicit abeūdū, minat extime

scēdū. Duo ante oīa sunt: quæ mortales magnipen
Fama & opes: Quid enim per deos immorta
les mortalibus contingere potest: illustrius q̄ nomi
nis splendor q̄ fama q̄ gloria? Cuius cā Tot erum
næ tot sudores. tot uigilie. ultro subeuntur ac tolē
rantur: ut nō immerito Cecinerit Valerius Flaccus:
Tu sola animos mentemque peturis gloria: Ut ue
rissimum sit illud Solomonis: melius est nomen bo
nū q̄ diuitiæ multæ: præterea quid utilius: quid dul
cius: quid beatius q̄ opulentum patrimonium q̄ di
uitiæ luculentæ: Quarum causa impiger extremos
currit mercator ad indos: propter quas uita morta
lium facta est laboriosa. Et irrequeta. sunt plerique
qui mortem potiorem q̄ egestatem putent: quibus
intollerabilis uideatur nuda illa uita & omnibus q̄
busunque antea habundauerit destituta. Apud na
batheos: qui opes iminuit publice mulctatur: q̄ au
Mos na
get honore afficit: Quas tam græci q̄ barbari cum
batheoz. tertiu locum bonorum tenere debeant: primo ra
men in loco collocant: ut auctor est Plato. At qui u
triusq; huiuscē boni iacturam facit meretricarius:
Namque amationes meretriciæ grande ferunt una
cum damno dedecus: infamiam afferunt opes aufe
runt: Male consulit & rei & famæ mulierarius A
mator: Quidbus homini detractis nihil plane erit il
lo despectius: nihil notatus. Itaque amator despcc
tusimus notatissimusq; est habendus: qui scorto ho

nescium officium postponēs qui in gurgustio delite/
 scens assiduis pulsatur infamiis patrimonii decoc/
 tor. mendicitatis infamissimæ coagulū: Bonam de/
 perdere famā rem patris oblimare malū est ubi cun/
 que ut inq̄ satyrographus: Amator ut plautin⁹ ser/
 uus festiūter enarrat. bona sua pro stercore habet:
 foras iubet ferri domi quicqd habet perdit: qñ qdē
 ipse perditus est: Meretrices ut dicuntur ita profe/
 cto sunt peccates: nullus ē finis poscēdi nullus dan/
 di: ut amatoris libido rediūua resurgit estq; inex/
 plebilis: sic meretricis. est inexaturabilis procacitas.
Et cum hodie aliqd dederis: hodie quoq; aliud dā/
 dum est: Et cum scoriū pretiū unus sit panis si So/
 lomonī credimus Argétariam salutem ab Amatio
 quotidianam depositit: Exenteratque quotidianis
 iectibus marsupium: Meretrix tantisper blāditur dū
 illud qđ rapiat uider: Amator quā diu habet qđ det
 tam diu illi Arrident edes meretrici & patēi fores:
Vbi despoliatus inopia argentaria laborat foras ex/
 truditur: Non ne commedia humanæ uitæ speculū
 est: atqui apud comicos poetas tota est meretrica/
 trii amoris insectatio: Adolescentes in scortis male
 audiunt: patres filios a iurpi amore meretricis auo/
 care abducere: Auellere omnibus viribus ne quisque
 contendunt: Ut id nobis documento sit uitandas es **S**uauiatio
 se meretricum illeccbras. fugitandas suauiations nes

Cposcīnū / poscīnūmias. **Q**uarum uafricias :laqueos : illicia:
miae.

blandiciasque uiscatas , ennumerare quis possit?
In mercatore **P**lautinus pater **Charinum** filium ui/
seo muliebri implicatissimum castigatione **Clamo**
fa & obiurgatorio sono ad bonam frugem reuoca/
re contendit : **T**anquam nihil peraque dispendio ,

Meretrix sum rei sit & moribus ac amor: **I**n truculento seruus
ut mare . meretricē ego inqt itē esse reor mas ut ē:qd des de/
uorat nūq̄ habundat: **I**n asinaria ait adolescens de/
spoliatus & exclusus Mare non est mare. **V**os estis
mare acerrimum : **I**n cistellaria : meretrix fortunati
est oppidi simillima non potest suam rem obtainere
sola sine multis uiris : **I**n sticho qui potest mulieres
uitare uitet. Apud declamatores inducuntur patres
qui elogio testantur exheredatos a se filios propter

De^calogo ea quod mereurices amauerit. **I**n decalogo legis do/
minica precepta decem dei digito conscripta con/
tinentur : **Q**uibus recte uiuendi formula prescribi/
tur homines ad sanctitudinem instituuntur : inter

Nō mœ/ quæ illud est memoratissimum. non mœcehaberis
cehaberis **Q**uo uerbo non solum interdicitur nobis adulter/
riū cum alienis uxoribus : sed & omnis fornicati/
o : quippe in canonīcīs scripturis ! ut docet diuus
Augustinus & in Decretis .xxxii. questione quar/
ta proditum est . nomine mæcchiæ omnis fornicati/
o omnisque illicitus concubitus significatur : **S**i

quæ a pontificib[us] deicta sunt seruari debent:
 quanto magis quæ a Deo. Tu qui scortator & mere
 tricii Amplexus affectator es non ne uides te facere
 contra diuinum interdictum? Sed qui precepit nō
 mæcchandum. Idem in eodem decalogo haud quā
 q[uod] precepit non bibendum: Ad hæc Amor formæ
 rationis obliuio est insaniae proximus. Turbat con
 silia. Altos & generosos spiritus frangit: A magnis Hierony
 Cogitationibus ad humillimas retrahit. Querulos nus.
 iracundos. Temerarios dure imperiosos. Seruili
 ter blandos omnibus inutiles ipsi nouissime amo
 ri facit. Nam cum fruendi Cupiditate insatiabili
 flagrat plura tempora suspicionibus lachymis con
 questionibus perdit. Odium sui facit & ipse nouis
 sime odium est. Hæc luculēta diui hieronymi per
 oratio quem non meretricariorum atq[ue] amatorum
 rubore suffundat? Quis amasius Talia audiens
 non repente se dānet. Ueluti feda uitiositate macu
 losum? Quis uenerius miles non hæc insemetiō
 recognoscens ingemiscat: nāq[ue] amorem amatore
 q[ue] cuncta hæc uitia sectari solent. Cura. Egritudi
 insomnia. Erumna. Inceptia stultitia & temeritas in
 cogitantia. Cupiditas petulātia. Auiditas. Desdia. Plautina
 Inopia. Cottumelia & dispēdiū. Amor Carnificinā
 cōmentus est. Amor amara dat mores hominum
 moros & morosos facit. Amatoris animus Clauo

cupidinis fixus apud edes meretricias retinetur.
Vbi in alieno corpore : Adeo ut plautinū illud
dicere meritissimo possit. Vbi sum ibi non sum:
Vbi non sum ibi est animus. Quid non ne in uili-
gari maledicto conuitioq; quotidiano est nomen
scortatoris : non ne in confessio est Amorem furo-
rem esse & meretrices famosas : sectari autem rem
furibundam nō ne furere est. Sectari rem infamē
non ne infamiae proximum atq; confine : Adhac
Amator saepe Crudeli feritate grasset ac furit obri-
ualitatis suspicionem. meretricum enim nō est unū
inseruire amantem : sed fouere complures. Et ex
multiplicibus racemis sibi facere uindemia. Hinc
bella iniuriae suspiciones in militia amatoria : hinc
marius hellade percussa se precipitat : hinc ama-
tor non solum miser & erunnosus uerum etiam
turpissimus criminosissimusq; censetur. Quan-
to me magis iudices excutio. Tanto plura suc-
currunt ad taxandam meretricarii fratris fedita-
tem. Et imprimis illud Apostoli Pauli qui cui-

Apostolus. denter ostendit uitium Fornicationis inter reli-
qua esse spuriissimum : qui corinthios instituens

Paulus. ita proclamat. Fugite fornicationem omne enim
peccatum quod cunq; fecerit homo. Extra cor-
pus est qui autem fornicatur in corpus suum pec-
cat. Adde quod qui Cupit bibere non erubescit id

palam profiteri. Et manū i propatulo porrigerē ad poculum qui uero desiderio rei ueneriæ detinetur furtī id agit & clanculum. Cum cupiditatis erubet cēdāe depudeſcat: non credis id mihi? Audi nobilis ſumum philofophorum Aristotelem i problematis Aristote/ ita diſquinentem. Cur homines rem agere ueneriā les in pro cupientes confiteri ſe id cupere maxime pudet: bi/ blematus. bendi autem: aut edendi desiderio cum teneantur confiteri non pudet: poſſem infinita prepe congere re: ſed adhibendus eſt modus: quem in rebus omni bus utiliſſimum perhibet: Igitur o frater. Cū in ſcor tis male audias ſcito hoc eſſe omni probro probro/ ſius oī turpitudie turpius: In tāū. ut nullus ignoret ſcortari & i meretricario cenobio ſe & ſua neq̄ter p̄ fligare: id dici & eē p̄fremiſſimū uitioꝝ: qd nec ip̄e opinor frater iſiciaris! Cū iproboꝝ moſ ſit nō iprobi tate occulere: ſed ex ip̄a uitioſitate gloriari.

Verum hæc de ſcortatore ac meretricario dixiſſe ſa/ tis ſuperq; ſit. Transeamus agedum Ad aleatorem: quē non minus ſeda uitii labē maculosum eſſe con firmo: adeo ut multa que in illū dicta ſunt. In hunc pera que retorqueri poſſit. Et alia pleraq; que dū a nobis ppendūtur queſo diligenter attendite.

Alea res dānoſa eſt ac turpis: furtorū ac rapinæ conciliatrix. malarum cogitationum parens: homi/ nis interioris carnificina: uitium atq; omnis hone Vitupera ſte meditationis expultrix; Iratum maledictorūq; tuo Alea.

In deos hominesque suscitabulum: Cui qui mancipati sunt semper Angore torquentur: semper tristitudo illorum uultus innubilat: semper desperanter semper furenter omnia agentes conspituntur: Nimirum id uitium est quod scriptores omnes proscindunt infamant. Criminantur: Q uod a legum conditoribus male mulctatur. Aristoteles iclytissimus philosophorum quarto ethicorum uolumine Aleatores infamat. Illiberales esse & in sordido lucro uersari scribēs: Apud iuris consultos
Lex d ale Titulus est de Aleatoribus. Q uo animaduersio cōatoribus. Stituit in eos quoq; q ludere cōpellunt: Senatus cōsultū uetus pecunia ludere interdicit. Q uin etiam M. Tullius auctor est. lenticulam. M. Antonii Colisuorem lege de alea esse condemnatum. Q ui hominem nequissimum ob id uocat Antonium. q; in foro atq; in propatulo alea luderet: Oratius quoq; Aleam legibus interdictam tāquam rem improbab̄ ostendit illo uersiculo. Seu malisuetita legibus a lea: Non ne inter Catulliana maledicta sunt Aleones quoq; sic enim prisci aleatores nominitabant: Non ne confessum Aleatorum in ludo Talario turpissimum esse dixit Arpinas orator: Non ne Alea pernox non ne animosus aleator satyrico dente perstringitur: Q uisquis inuentor Aleae exiitisti: tecū enim mihi res est: non rem uoluptariam ut uulgo creditur. sed pestiferam ac detrimetosam es com?

mentis: quæ multos ad mendicitatem redactos . fu
 races . grassatores . sacrilegos . fieri coegerit: Et quoni
 am non est nobis hac oratio habenda apud imperi
 os iudices . neq; in conuentu rustico liberius pau
 lo de studiis humanitatis ac litteris interioribus dis
 putabo. Nec non ex secretariis platonicis eruta in
 uulgaro: Plato philosophorum deus refert in phæ
 dro fuisse demonem nescio quem ex uetustissimis
 diis egyptiorum: cui dicata sit ibis Avis illa Egyp. **Ibis** nō ē
 ti peculiaris Non autem ciconia ut vulgo creditur: ciconia.
 quæ Rostri aduncitate per aluum: sete perlueens
 Clysteris usum demonstrasse mortalibus proditur:
 Demonem autem hunc theuth. siue theutatē pri
 um inuenisse Geometriam. Astronomiam. Arith
 meticam. & litteras: eundem Talorum aleæque re
 pertorem extitisse: Dignum ego amplissimo preco! **Inuentor**
 nio Theutatē iudico iudices quatenus litteras & taloru the
 disciplinas ingenuas inuenit: Q uod uero **Talari** udi.
 um ludum Aleamque primus ostenderit seda sug
 gillatione notandum censeo. Adeo ut mala bo
 nis comparata preponderent: Nec minus uitiosita
 tis sit in Aleæ commento. q̄ bonitatis in litterarū
 inuentione. Herodotus græcus Liuius quem M.
 Tullius patrem historiæ nuncupat auctor est. Ly
 dos primos Aleæ Tessellarumque ludum Erat
 tera generalisoria preterquam talaria excogitasse:
 Cæterū siue theuth ut memorat Plato: siue lydi ut

autum at herodotus inuenere instrumenta lusoria:
Vtricq; medius fidius tradidere mortalibus inuen-
tum pernitiosissimum: Cuius comites sunt fraus,
perjurium. Impostura mendicitas: Et ex mendicita-
te mala mens malus Animus. Et consequenter ad
scelera facinorosissima audenda prochuitas piget
comemorare q̄ multi hoc uitio tetterimo ad incitas
egestatēq; redacti sibi & suis fuerunt dishonestamē-
to! **Q** uā multi dum furticas ob aleam manus ha-
bent: Carnificis laqueo strangulati. mortem oppre-
nere ignominiosissimam. Ad hoc Aleatores publī-
ca pulsantur infamia: Et quia differimus: apud Au-
res eruditas Eruditionisq; siuētes. non erit absolu-
ti ab illa orādi lege rhetorica paulum deuius excus-
ram excursione plausibili: Idq; ex declamatoria in-
stitutione & ritu. Inter Ceteras nationes studiosissi-
Germani mi tesserianæ lusionis Aleatoresq; maximi Germa-
ni fuisse produntur. Aleam inter seria exercētes; tan-
ta lucrandi perdendi ue temeritate. ut cum omnia
defecerunt extremo ac nouissimo iactu de libertate
ac de corpore contendat: Victus uoluntariam serui-
tutem subiit. Et quamvis iunior quamvis robustior
faret Alligari se patiebatur ac uendi. Ea erat ut in-
quit. Cor tacitus i re prava peruicatia. ipi fidem uo-
cant: insitum hodieq; est germanis studium alex-
animosioris: In qua fidem Collusori seruant: Et pe-
cuniā perditam perinde ac mutuaticam uictor i-

cum fide representant: Dirum prorsus illud est sy-
 dus natalium: quo progenerantur Aleatores: quo
 homines fiunt rei praeue ac calamitosæ mancipati:
Quicūq; in Nona parte libræ habuerit horoscopū **Horosco-**
 pi erit si firmico materno credimus aleator popula-
 ri notione perspicuus: **V**tinā possēt e uita in totū ab **Aleatoris**
 dicari tolliq; tesseræ & chartulæ lusoriæ sicuti iā pri-
 dē tali sublati sunt: Et lusio talaria abdicata: **V**ideo
 plerosque omnes ex uobis cōtracta frōnte mustan-
 tes qd talos talariūq; ludum dixerim exolewisse: no-
 lite ob id ad murmurare: uera locutus sum iudices! **T**ali.
 nullus est error in uerbo. sed uulgs **Errore** promis-
 cuo implicatur **Existimans** talos esse instrumēta lu-
 soria quibus quotidie passi luditur. **Cum** tesseræ il^l **T**esseræ.
 Ix sint nominandæ non tali: Et uti totā rem plani-
 us noris sciote talos suisse quaternos in ludo tala-
 ria. **E**x talis quadrupedū factos: qui i posterioribus
 tantū pedibus esse produntur Aristoteli. Plinio Ce-
 terisq; physicarū disciplinarū consulfissimis: graci
 talos astragalos uocat: **V**nde & Astragalizontes di **Astraga-**
 eti talis ludentes. In lusione talaria **Q** uatuor tali li.
 efficiūt iactū felicissimū. **Q** ue ueneriū nūcupāt: Et **Venus** ia-
 a poetis uenus uocitat. **I**n ludo uero tesserario tres cōstus,
 tātū tesseræ sunt: quæ ex sex lateribus æquali latitu-
 dine planicias quadratas cōfiūt: greci cubos appellat:
 lāt: quod & nostri: ut. **M.** Varro. **Gellius.** **Macrobius**
Victruuius tradiderūt: Inde cybeuticos dictus alea-

tor: Tesserarius ludus nūc ubiq; gentiū ubiq; loco
rum in usu quotidiano frequētissimus est. tres tesse-
re siue cubi: quos taxillos docti indocti q; falso no-
minant: in alaeolū iaciunt sic enī tabula aleatoria
nūcupatur. Cum talis quatuor in ludo talario anti-
quitus uterentur. Hinc scite apud epigrāmatistā tef-
seræ numero talorū impares se se esse pfitētur. **V**ti-
nā ergo ut domū repedemus. **V**tinā tesserarius lu-
dus. Et oīs alea dānosa ac preceps abdicari posset
& tolli. **V**tinā Aleatores: **Q** uorū uita & ars ludus ē
exterminari atq; interdici ne res quæ uoluptatis cau-
sa ut aiūt repta est ī mestitudinē luſtū egestatē mor-
tales impingeret. Dic queſo Aleator non erubescis
uel si erubescere nō nosti nō ne pallescis nō ne inge-
mīscis: quoties audis te aleatorē nomē probrofissi-
mo uocitari: quoties digito pretereuntiū ob iſigne
uitiū demōstraris? Evidē malo uinolentus dici q
Aleator q scortator: malo illo liquore mulceri qui le-
tificat deos & homines: sine quo leticia esse in cōui-
uiis nō potest. **V**nde & leticiæ bacchus dator a cele-
berrimis auctoribus dictus. qd si uitiū est ut isti uo-
lunt profecto est ignoscibile: neq; ullis legibus inter-
dictū. **Q** uinimo platonice leges: qbus nullæ fan-
ctiores: uinolentiam & pocula largiora permittunt
perinde ac formitem quēdā ingenii uirtutisq; incita-
bulum: Asclepiades nobilissimus medicorū. **V**ini
utilitatē æquari uix deos & potētia posse p̄nuntiauit:

Vinū eloquētes facit & ut inquit oratius flaccus. **F**e
 cūdī **C**alices quē non fecere disertū : **C**ui subscrabit
 poeta alter lepidissimus scribēs possū nil ego sobri
 us: bibēti succurrūt mihi qndecī poetæ: **E**t cū alea at
 q; fornicatio plenæ sint anxitudinis & curæ **C**ōra
 uinū tristitiā discutit & nubila humāni animi sere
 nat. **E**stq; remedī curarum : quæ **A**nxiferae sunt & **V**inū ob
 edaces p̄sentissimū: qd̄ lyricus poeta cōmodissimo liuofum.
Epitheto dixit obliuiosū. **V**itā beatā nulla res alia
 magis efficitq; animi securitas mentisq; tranquilli
 tas. **H**āc nobis uinū parit. sōno accōmodatū & secu
 ritatibus. **H**oc certe fuit nepēthes illē qd̄ homērica **Nepen**
 helena thelemacho ppinavit obliuionē tristiciæ ue thes.
 niāq; afferēs. **Q** d̄ utiq; oībus mortalibus foret ppi
 nādū? **V**n & nepēthes ab effectu nūcupatū: **Q** uod
 eo tristicia & luctus oīs aboleat. merito bacchū ob
 tā suauē inuētū **D**euī sinxit Antīqtas: Merito i celo
 est undemiatōr collocatus. merito bacchus ipse li **V**idemīa
 ber pater nominatus nō tā ob licēnā ligue neq; ob tor i celo.
 libertatē boetii datā qd̄ liberat seruitio curas: ani
 mū: **E**t ut morbis qbūldā Ita tristiciæ medet̄. pindē **V**nde li
 sāctissimus & uitiorē obiurgator seuerissim⁹ **Sene** ber.
 ca p̄cipe nō dubitat liberaliores potiōes eē haurien
 das & aliqñ usq; ad ebrietatē ueniēdū. **A**d hāc n̄ ne
 maxim⁹ herou regū philosophorē ebriosi atq; bibai
 ces fuisse memorat̄. **Q** uorē exēplis illustrib⁹ ebrie
 tas ipa honestat̄: **E**t uitū ebrietatis si mō id uitium
 . b ii .

Hercules est sit imitabile. Hercules iter heroas famigeratū
bibax.

quo nihil illustrius: ebriū & cassabundū fuisse acci-
pimus! Ideoq; sciphū illius poculū esse ut liberi pa-

tris cātharū iob hoc factores herculē cū poculo figu-

Alexan- rans. Alexāder magnus: quo nihil maius. Vini au-
der.

dissimus fuit ad temulentiāq; pelliior! Cato quoq;

Termulē qui exéplar uirtutū & norma est: qui ut sapiens di-
tus.

tus Ita re uera fuit: Vino idulsit. Ebrietatisq; hilas-

Cato ui- ritate demulctus interdū est: Cuius olī ebrii uelatū
nos.

Caput cū quidā quibus obuius fuerat retexissent

Erubuerūt: Ni mirū quia ebrietas quoq; in catone

uisa est uenerabilis. Ergo igitur cū uiri tā clari. tam

magni. tā sancti. Vino indulserit cū uinolēti freqn-

ter extiterit: Cur pudeat me & dici & eē temulētū?

Cur in me sit criminōsum qđ nō solū excusatur ex-

emplis ueg etiā defenditur: Deniq; Cur mihi dāno-

sum sit iudices si id facio qđ hercules? Q uod alexā-

der: quod Cato factitauerūt? Q uorum auctoritas

tanta est ut ebrietatem honestam magis efficere pos-

sint q; ipsi ex ebrietate turpes fieri.

Habetis perorationē meā in duos fratres alterū

fornicariū alterū aleatorē? Q uorū alterutrū uestra

pronūtiatione dānari necesse est si nouissimā defū-

cti testatoris uoluntatē tueri uultis: qua animis ue-

stris nihil debet esse sacratus: quāto enī uinolentia

minor sit uitiositas fornicatione uel alca. uel utroq;

scitis: Et hoc scio uos scire. Q uo circa p̄nuntiate iu-

dices q̄ so uel i hunc uel i illū : ut ego sentētia uestra
 absolutus possim paternis bonis p̄fui comiter atq;
 hilariter: ut indulgēs uino excusabilis sim exemplo
Herculis Alexādri & Catōis: quos uitæ duces hīc
 nō solum uenia sed et laude dignum est. dixi.

**Scortatoris & Aleatoris recriminatio aduer
 sus Ebriosum.**

Esopī fabulatoris elegātissimi apolodus iudi **Apolo**,
 ces narrat: homīes duas māticas hīc. Alterā gus,
 anteriorē/alterā posteriorē: i priore aliena uitia miti
 ti. In ea quæ a tergo ē: **Nostra occultari: quo apolo**,
 go sciēter & festiuiter significat mortales obseruār
 papulas alienas i p̄priis ulceribus icuriosos. In alien
 nis peccatis noscēdis oculatos eē. In suis talpas: Ne
 minē uidere qd mātīcē i tergo sit. Hoc cum imple **Mantica**,
 risq; aliis **T**um hodierno die i fratre cognouimus: a tergo.
Qui i negotio suo hebetior. In alieno acutior festu
 cā i oculis nostris aspiciēs trābē nō uidet i suis: q co
 piōse & elegāter i meretricarios aleatoresq; perorās
 Ebrietatē: Cui obnoxius i p̄e est: non solū dixit esse
 ignoscibilē: Verū etiā si diu placet quasi expēubilē
 atq; dignā laude est conatus asserer. Nos uero iudi
 ces nihil uerrucas nostras cōuelantes simpliciter in
 genueq; fatemur malū eē scortari. Et forū aleatoriū
 Calefacere; Sed maius malū temulētiā esse cōtedi.

• b. iii .

182
mūs. Id q; euidentibus argumētis planū faciemus.
Vos quesumus ut sicut attēte fratrē audiūstis i fra
tres inuehētē: Ita lubētibus animis nos audiatīs fra
trē retaxātes. **V**t si quā ille uoluptatē maledicendo
cepit: Eādē male audiēdo pētitū amittat: qui cū di
xerit qđ uoluerit: nō iniquū ē si audiet qđnoluerit.
Vestrū erit officiū iudices causa utriq; perorata col
latione uitiorē de quibus agitur facta solerterq; per
pensa ferre sentētiā. **H**omo ut hīc ordiamur ex ani
mo & corpore cōpactus nihil habet pensiū carius
q; q̄ semet ipsum: **V**nde fit ut animi ac corporis ico
lumitatē diligētissime custodiat: **E**t ea cū primis ap
petat: quæ greci τα πρωτα φυσιώσ latini prima

CPrimige, naturæ siue primigenia appellat: i qbus numeranē
ma. ualetudo sensus integrī & oīum partū cōseruatio q'

Nnaturæ, bus nō pauci sūmū hominis bonū metiunē: **E**t cū
uitæ ars prudētia sit: quæ iter bona animi potissimū
elucet eā p̄cipue icolumē seruare debemus: ut uiuē
di ratione cōstemus. **H**ec igit̄ animi & corporis in
columitas cū sit rerū oīum p̄tiosissima: **C**ū bōa ani
mi & cōporis sint maxima bono: q̄s nō uidet id ui
tiū lōge maius esse habendū: quo maiora & plura
hominis bōa p̄figant̄: **A** tq cūcta hēc ebrietate cō
cutiunt̄ & uini crapula hebetescūt: **T**emulētia mē
té obnubilat. **C**ōporis ualitudinē p̄figat: **N**ct nō ē

Sapiētiā
Vino ob
umbrari. rei famæq; dispendiū. **V**etus uerbū est sapientiā ui
no obūbrari: **Q** uod uigorem animi ipedit ad p̄cin

Qū tendenti bus qua in re subit admirari priscorum
 diligentia: q significatissimo uocabulo unum temetū.
 tum appellauere: Ex eo quod teneat mentem ac ten-
 tet. Vnde & temulentia ebrietas nominata: Quid Temulen-
 per deos fedius quid turpius eē potest: qd homo
 extra hominem extraq; humanum intellectum pui-
 nolentia colloctet: se met ipsum ignoret: nec plus sa-
 piat q bimus puer aut anniculus: Vini calentis asp-
 gine sanitas mentis expugnatur fitq; rerū omnium
 obliuio mortsq; memoriae: Non est temulentia ani-
 mus in sua potestate mersus uino & ebrietate deui-
 ctus quod neq; fornicario accidit neq; aleatori: Et
 ut eleganter diffinit Seneca grauissimus uinosorū
 censor nihil aliud est ebrietas q infania uoluntaria: Ebrietas
 non ne hoc probrum omni probro maius est homi quid.
 nem ultronea ifania oblectari: Cuius peculiare bo-
 num est sapere & sanitatem mentis perfici: Adiace ex
 uino uertigines capitis: tecta mobilia: gradum Erra-
 bundum. Nam ut ait scitissime plautus luctator do Luctator
 Iosus est uinum: pedes captat primulum: merito di Vinum.
 xit Androcides sapientia clarus: sicut uenenum est
 homini cicuta: Ita & cicute uinum: intelligi uolens
 ueneni Venenum esse uinum. Quam multi mor- Vinū uer-
 bi atq; egritudines ex uini intemperantia proueni- nenum.
 ant quis ignorat? Cum hinc ulcera oculorum/ner-
 uorum resolutio tremula manus Cum hinc Causo-
 nes id est febres Estuātes Cum hinc pedes ulcerosi Causōes.

ac podagrī. Aliaq; innūmera morboꝝ genera pro
ueniant. unde merito dici pōt: ebrietatem poena p̄

CAīa ex ui mit comes. præterea quod non minus turpe ē uino
no fetens fetent ora nimio. & graueolētia hanelitus inficitur.

Vis uidere quā noxia ac pestifera res corporibꝫ sit
uinū cūbi qui spīa egrotat. statim ex p̄scripto medi-
cōꝝ. uini potu interdicitur: Tāq; id fomentū incenti
uīcꝫ morbi sit: Ad hāc rei suā male consulit homo
Ebriosus . dum uina preciosa cum dīpendio patri-
monii undiq; cōquirit: dū uinū pluris q̄ aurū facit:
Idq; iucundius q̄ solem intuet: Videmus quotidie
multos: nec enim i re notissima exemplis opus est:
ad inopiam egestatēq; redactos ebrietate sumptuo-
sa. Tanto labore & impendio constat quod mente
mutet: ac furorem gignat. Et ita uinū s̄epe causa ē:
ut patrimonia & opes decoquantur: ut uacantes po-
tibus cōsumantur: sicut **S**olomonī plane credi cō-
uenit. Q uāta autē labes infamiae: qū de honesta-

Maledic mentum subsequat' id uitium homo nemo non ne-
tū ebriosi scit: Cū opprobriatio ebrietatis iter cetera cōuitia sit
maledicētissima: cū quotidianū hoc maledictū tā-
q̄ maximū i altercationibꝫ audiat: Achilles homeri

Oenoba res. cus nō p̄bꝫ ullum sedius iuenit: quo p̄scideret Aga-

Mater au mēnonē illū regē regū. q̄ ut oīpōba p̄t̄ hec est uino
gustini preslus atq; uinolentus appellaret: Oli diu Augu-
mero bi stini mater. cum ab **A**ncilla p̄ amarulētā iultationē
bula. merobibula uocaret tā sedum tā erubescēdum. id

maledictum eē cognouit ut cōfestim dānata ebrie
 tatis feditate Ad sobrietatem sese cōtulerit biberit,
 q; deinceps uinum aquatissimum dilutissimumq; Ex/
 caritate iudices iudicia mortaliū : Interrogate passim
 omnes. Audietis homiem ferme nemine esse: q; nō
 scortator & aleator a conuictiorib; cōpellari ma/
 litq; temulentus: adeo cunctis inoleuit intellectus rei
 fedissimæ spurcissimiq; conuicti. Adde quorū rixas/
 quot cedes/quot facinora penitēda fecerūt hoīes ui/
 no iſlāmati. & bacchi hyrſo p̄cussi. Nā uinū ut li/
 bris esdræ testatum ēst seducit mēntem & uinoſcū. Esdra
 sumunt gladios: q; cum e uino emerſerit & surrexe/
 rint/nō memineunt quā gesserunt: ille Alexander
 magnus cuius Paulo ante o frater exemplo gloria/
 bat̄. Non ne clytum charissimum sibi ac fidelissi/
 mum inter epulas trāsfodit: Nō ne amicos in temu. Clytus i/
 lenta plures intererunt: cuius exēplum scriptores n̄ terfectus
 ideo referunt ut nos ad ebrietatē intuitēt p̄t tu op̄ ab alexā/
 naris: sed ut ab ebrietate deterreāt: Cogita q̄s clades dro.
 ediderit publica ebrietas: hæc gētes bellicotas hosti. In temu/
 bus tradidit: hæc cōtumacissimos & iugum recusan̄. tiām
 tes i alienum redegit arbitriū: hæc inuictos acie me/
 ro domuit: Sic Syracusæ i manum marcelli ditio/
 nēq; R̄omanorū puerunt. Sic massagetae a phisp̄
 fligant: & uino mersi capiunt. Q uod igit̄ iudi/
 ces uitū fedius p̄broſius deterius iſſe pot: q̄ ebrie/
 tas: qua sanitas mentis concutit: qualitudo corpo/

ris profligat: p[ro]fimonia atterit: fama pulsat: quā
tixæ cedes: ifada facinora nec nō urbiū excidia tub
sequit[ur]. Stoicorum dogma: quo callide magis q[uod] uere
tradit[ur] nō a. t. a. u. a. r. t. i. m. a. t. a. a. p. a. id est peccata

Peccata ī paria eē: quotidie f[er]rellit uita: sensuī cōis ipūgnat uis
paria. tia nra redarguit: q[uod] haud dubie sparia & aliud alio
maius esse nemo non cernit: hoc etiā cecis liquet ex
brietatis labem tanto q[uod] scortatus & aleæ esse fedio-
rem: quanto plura preciosiora que sunt illa: quæ per
temulentiam amittimus q[uod] quæ per aleam scortatio-
nēq[ue] deperdimus. Verū audi frater quo rem dedu-
camus: sint cætera omnia inter nos paria: uel si ita
mauis: sint in nobis duob[us] flagitosiora. sit fornicati-
o: sit alea: uitiositas fedior q[uod] temulentia sit tua me-
lior q[uod] nostra conditio: uincas tu ex reliquis partib[us].

Vnum tamē nobis concedas. uelis nolis necesse est
mentem ebriosi concuti: ingenium obnubilari: sen-
sus omnis fieri lapsabundos & hominē exire ex ho-
minis potestate: quo cōcesso uictores sum[us]: cū huic
uel soli uitio par sit nihil. & nihil secundū: finge: ex
cogita: cōminisce[re] qd[em] lubet nūq[ue] in ipetrabis qu[od] no-
bis cōstet mēs & aius: quæ ī te ebrietas cōcutit atq[ue]

Ebrietas demētat: Demētia autē mētis et iſanitate aī gliscēte
hō hois nomē amittit: & nihil feri differt a brutis ani-
mantibus: ex quo sit omniū deterrimus fedissimus/
q[ui]. Q[uod] uod autem frater uinū preconio laudis extu-
lit & ex sententia Asclepiadis uix deoꝝ potentia æ/

quari posse pronūciauit Volsellis pugnat non gla/
dio:cū neq; nos inuiti iudices bibamus neque unū
culpem⁹ sed uinolētiā: Scim⁹ duos eē liquores cor/
porib⁹ hūanis gratissimos itus uini foris olei: scim⁹ Duo si/
nihil uirib⁹ cōporis eē utilius uio si modus adsit: Ici quores:
mus uio stōachū ſcreari appetētiā cibor⁹ iuitari tri/
ſtitia: curā hebetari algorē expelli ſonū occiliari: ſed
ſi modice uel poti⁹ itra modū hauriat: fuit ergo ſup/
uacāea illa iuini laudes excursio qđ nullus ifamat:

Vege eniuero ebrietas qđ agit ebrius q culpat q ex/
cusatōe excusabilis fieri poti⁹ q dſſiōe dſſedi: an au/
citoritate platonis te ipm tutaber⁹: quē ueluti temulē/
tiæ ſuaforē ac magistr⁹ citasti: falſo: ſcito. n. bōe ſi le ſetentia
ge platóica ebrietatē iſtā turpiſſimā: q labefaci⁹ & i platonis.
miuer̄ hoium mētes ſolet: cuius reatū hodie tu ſuſti/
nes: mīme laudari: ſed liberaliorē paulo iucūdiorē:
q; uini iuitationē: q fieret ſub qbusdā q ſi magistris
cōuiuio⁹ ſobriis: n̄ iprobari: imo ut ſcias d̄ereta pla/
tóica n̄ a te ſtaſ ſed a nobis: itellige qtope ab illo cul/
pet ebrietas. d̄cénit diuius phs pueris me⁹ aq potū:
uioq; iterdic̄to uerat ignē igne icitari. idē iubet Ipō/
ſū & Ipōſā dař opā liberis & abstemios eē ut ſcept⁹
fiat ſolidus et qet⁹: cū ebrii tāq; mētecapti ad genera/
tionē ſint iutiles. qppe cū uerifimile ſit ex temulētis
ſetus tā membris q moribus tortuosos pgenerari.

Quod herculem bibacem Alexandrū temulentū
Catonem uino hilarati ſolitum tec⁹ illorum imita/
re

6

Imitādæ
uiuitutes
uiitiosorū

torem esse gloriabūdus memorasti. dic quæso o fra
ter placent ne tibi tanti viri pro archetypo & exépla
ri quod sequaris? Age dum imitare illos toto. & si
cuit uitii affectator uideri uis sic imitator esto uitu
m tu pge p illorū cuncta uestigia: effinge nobis ac red
de monstrorum profligatione Herculem/rerū ma
gnitudine Alexandrum/morum sanctitudine Ca
tonem. Tūc in te tam ignoscibilis erit ebrietas q̄ fu
it in illis: Tunc nemo tibi negocium facesset: Tunc
nobiscum tibi nulla erit controuersia de paterna he
reditate: Cedemus ultro bonis: eris tu extra oēm iu
dicii Aleam sequestratus: Nos duo inter nos disce
ptabimus. uterex nobis sit exheres p nunciandus.
te in tuto/te in uado salutis collocato. Sed quæ est
ista peruersitas improbitas/iniquitas: uelle magnis
heroibus uitiositate esse consimilem/uitutibus ue
ro longedissimilem: uelle sequi fugienda/fugere se
quēda/uelle mala imitaribona nō aspice! placet ti
Laus Ca
tonis.

bi i Catone ebrietas: placeat & grauitas/frugalitas/
itegritas/doctrīa/mores/cæteræq; uitutes oēs. qua
rū dictus ē norma/auctor/exéplar. Scito tñ magnos
illos uiros nō uino ingeniū mētēq;: ut tu:quotidiāl
ebrietatibus ingurgitasse! Nec enim in pectoribus
magnis ullum eē pōt honestorū turpiūq; cōsortiū.
Sed p fomēto laboř: quos dies noctesque exantla
bāt sese interdū largiorib; poculis inuitasse: Q uo
rū labecula uitutib; obūbrat! Ad quos cū tu nulla

ex parte laudabili aspires desine illos ex exemplis tua
 bra fulcire: Quoꝝ uirtutes non assequeris? Desine
 illos iactitare qui abste hoc in iudicio noſati faciunt
 cām tuā fediore/turpiorē/deteriorē/q̄ si nusq̄ noſatis
 ses. Demiramur o fr̄te i hac noſatiōe ſilēter preteriſ
 ſe Tiberiū Cæſarē/cuius utpote maximi Romano/
 rū impatoris exéplo cā tua roborari potuifſet: q pp
 nimiā uini auditatē/p Tiberio Claudio Nerōe Bi
 berius Caldiuſ mero uocabat:q pisonē urbis Ro. Tiberius
 mæ pfectū fecit:qd' biduo cōtinuo duabusq̄ nocti/ Caldiuſ
 bus p potationē apd' ſe ipsum cōtinuasset. Atq̄ exē Mero.
 plauſitiosorū quāuis illuſtria magis officiūt uinolē/
 tiæ reo q̄ patrocinat. Q d̄ ſi iudices in uitis defen/
 dēdis atq; excuſandis ualeat auctoritas p̄ſcipū/nos
 quoq; maximi ſpatores excuſant: Nāq̄ memoriae
 pdiū ē Cæſarē Augustū :q uiuus habitus ē diuus. August
 quo nihil maius/meliꝝ ue terriſ: ſuiffe aleæ cupidif aleator.
 ſimū/& diebō festiſ: pfestiſq; luſiſſe: Claudiū quo Cladius
 q; impatorē de arte Aleæ librū cōpoſuiffe cuius ſtu liber de a
 diosifſimus adeo fuit:ut ſolitus ſit ēt i gestatorio lu lea
 dere: Meretricarios uero extiſſe tā multos:ut Solomō
 Iomon Q uo nil ſapiētius greges cōcubinag ppe i meretrica
 numerabiliū habuiffe pdat .ut Cæſarē dictatorem/ riūs.
 oīum mulierū uirū dictauerit. Sed nobis uitia no
 ſtra diluere ex exemplis principalibō nō ē i aio.nec libet
 ea defenſione:quæ haud dubie potētissima ē/uti:ut
 dicamus nihil eē i rerū natura tā neceſſariū/tāq; ex/

petibile quenam cōcubitū: **Q**uo ex terris sublato
cūcta animātiū genera citissime dīficiāt atq; ītermo
riāt' necesse ē. excedat age dū ut **S**eneca uerbis utar
reb' humanis uenus orbis iacebit s̄q̄ hido turpis situ.
Tolle ex cōmertio mortaliū meretricias amatōes cū
cta uidebis miseri p̄turbatiq; libidib⁹ īcestis. nō iu
uati iudicio corā uobis iudices: **A**llegaf aleā illicem
ēē uitā uoluptariāt atq; aīor; oblectamētū qua ocio
si mortales estiuor; dieg; atslus torentissimos fallūt:
q̄ a cibo a mēla salubriter utunt; cū id horæ ex p̄ce/
pto maximor; medicor; oīs aī corporisq; **A**gitatio sit
inutilis: **S**ed nobis nihil p̄sint hæc admicula iudices
Ad cām nfam roborādā. imo simpliciter & īgenue
p̄fitemur nos ēē crīmiosos /nos uitiosos/sed crīmio/
siorē/ sed uitiosiorē ēē fratrē idubitanter asserimus.
idq; uidemur argumētis satis pbabilib⁹ hac tēn⁹ de
mōstrasse: **V**erū ut uobis iudices hoc magis liqat: ut
seditas iāti uitii fiat manifestior; dēiq; ut scrupulus
nullus métibus uris īhereat: qn uinolētū /fornicario
Et lusof sediore uitiosiorēq; iudicetis /libet hoc po/
tissimū ī loco rhetorici: **E**t quoniā aduersarius per
exépla fētētiasq; nobiliū scriptor; expatiatus ē nos
quoq; exéplis nos dictis p̄hor; orator; ecclesiastico
nū/edocēt explicabim⁹ ebrietatē fuisse sēp ap̄d pri
icos dīestabilē: p̄tissimāq; cōuitiis ab optimis qbusq;
p̄ide ac iſigniter p̄niciolā. **E**rūt hæc n̄ iucūda cogni
tu/nec iutilia flatu/nec eruditus aurib⁹ aſpnāda: uos

mō ut attēte p̄terita audiūtis ita attēte ac lubētib⁹
 aīs reliq⁹ auditore: Lacedemōii illi frugalissimi. Et ly exēplū la
 curgi legib⁹ bñ iſtituti. cū ab ebrietate pinde ac refe conicū.
 dissima iuuēitutē ab duceſ uellēt hūc morē obſerua/
 bāt: ut iſfestiuitate ſeruos q̄ ilotæ uocat̄ largo mero i Ilotæ.
 gurgitatos i cōuiuia iuuēnū dduci iuberēt: ut illi ſpe
 ctātes ebrioḡ turpitudinē ebrietatē ueluti rē fedā ac
 dformē phorreficerēt: Plato/Aristoteles. Eusebi⁹ & Lex poe/
 maxius medicor̄ ga'en⁹ dilaudāt legē carthaginēi norum.
 fiū: q̄ dū militāt & caſtrēſib⁹ rebus icūbūt uinū null⁹
 guſtaſ pmittit, ſed oēſ toto militiæ tēpe aquā bibūt
 Tāq uio ad ferēdū laborē hoīes remolleſcat. Cæſar Sueui
 auctō ē ſueuos germāiæ populos uinū ad ſe oīo ipor
 tari n̄ ſineſ qđ care ſubneruari corpora arbitrāt: there Egyptii
 mon ſtōic⁹ narrat priſcos egyp̄i ſacerdoṭes carnib⁹ ſacerdo/
 & uio ſēp abſtiuifſe ex eo tēpe quo cepiſſent diuio tes ſobrii:
 cultui opari: ut ſeſus tenuitate forēt uegetiores. Iose
 ph⁹ philo. Eusebi⁹ hierōym⁹ pdiderūt Eſſeos i iuſ Eſſei inui
 dea abſtemios fuſſe & iuinios: quotidianūq; ieuū nū
 uertiſſe i naturā: apd Romāos atq; oī i latiō ſemīa
 etatē abſtemiā egifſe hoc ē uio abſtiuifſe memorat̄.
 Q d ſi ulla iuenta eēt uinū bibēs: mōie mulctabat Feminæ
 Vtauctor ē Dionyſius i libris antiqtatū: ex nr̄is quo R. abſte
 q; cellebērimi ſcriptores ſcripſer̄ uxorē egnatii qđ ui miæ.
 nū bibiſſet e dolio iterfectā fuſſe a marito: eūq; cedis
 a Romulo abſolutū: Fabi⁹ pictor i ānalib⁹ ſuis tradi
 dit m̄fonā qđ loculos i qb⁹ erāt claves uiarīx cellæ

resignauisset a suis inedia mori coacta **Cn.** Domini
tius Iudex mulierē dote mulctauit qd uinū bibisset
uiro iſciēte ob hoc ppīq ut inqt **M.** Cato & repetit
Oſculatio Tertullianus in Apologetico oſculū feminis daf fo
feminag. liti erāt ut ſpiritu indicarent an uinū olerēt; & medi
us fidius uſu uini itmodico ianua uitutis claudit' ui
Apolloni tiis apīt **Apollonius.** Tyaneus iquo nī sanctius nī
us hydro diuinus iter hoīnes fuit hydropota hoc ē aquæ po
pota. tor uinū tāq ingenii pefcē reformidās **Diuus Hie**
Vinū ue ronymus p̄cipit uirgini Christianæ uinum tāq ue
nenum. nenū cē fugiēdū idē clericis uīo ppe iterdicit: q scri
bens ad Nepotianū nunquā inqt uinū redoleas ne
audias illud philofophi: hoc nō ē oſculū portigere
ſed uinum propinare **M.** Tullius inter pleraq; alia
pbroſa quæ pifoni obie&tat id quoq; maximo pro
bro dat q; uinolētus ore fetido teterrimā popinā in
Arron ar halaffet **Q**uid multa? deus in leuitico ad **Arron ar**
chiereus. chiirea hoc ē pontificē uinū iquit & oē qd inebriat
pōt nō biberis tu & filii tui qn̄ intrabitis tabernacu
lū testimonii ne moriamini iquin ēt dei cōfessane
electiōis uas. & ſcriptura ū ſanctaꝝ armariū aposto
Pauli ſce lus Paulus uinolētā dānās in epifola ad Timothe
ptum. um p̄cipit epifopū ſobriū eē debet: minimeq; ui
nolētū: hic in decretis canonicis ē illud memoratiſi
ſimū: V inolētū ſacerdotē. & apostolus dānat & ue
tus lex phibet: Sacerdotes q ministrat i tēplo dei p
hibent uinū biberi & ſiceratne crapula & ebrietate

Corda eorum prægrauetur: Sic etiam autem hebreo sermo
ne ois potio nuncupatur: quia quis febriari potest: Quicquid
quod inebriat statum metis euertit. Ante diluvium homines. **Ante dilu-**
nies erat siccus sobrium iuinii nullo uini usu nulla cultu uium ab-
ra uinearum; post diluvium ut sacris litteris predictum est Prior stemum.
Noe plautum uineum bibesque uinum illico inebria. **Noe inc-**
tus est. Itaque nec uinum suo pescit auctori. **In pentabriatus.**
teucho quoque legimus Ebrietatem ictus causa fuisse: **Ebrietas**
Cum patre lotopeam filiae inebriassent. moxque ex ebrie origo in-
tate ad incestum concubinum infadumque illexissent. Ex illo ictus.
tempore mortales uini feruor. **Ex feruore ebrietas ex**
ebrietate iuere cū dia ictus feruor inuasit: **Tunc temu-**
lētia uariis motibus metes hominum concutere cepit:
Ita ut alii fierent Rixosi & furētes. alii iocosique & loqua- **Vis uini**
ces. alii fōnulēti. Alii lachrymabūdi. **Et n. uinum eā multi for-**
dē uī habet quā bilis atra uariā scilicet & multifor-
mis.
mē sup qua re nobile est pblema nobilissimi phi. **Vinum ut**
Iosophorū Aristotelis. **Vnde uidet Oratius flaccus bilis.**
illud mutuat? **O nata mecum consule malio seu tu quā**
relas siue geris iocos. seu rixas & insanos Amores:
seu facilē pia testa somnum: diōysis que uulgo bacchus **Bacchus**
quē ethnici scriptores uini reptore phibēt: cornutus cū **Corni**
figuratur: nō tā quā boues cornigeros iugo copulaue bus.
rit. **Ut Diodorus credidit quā quod ex uini feruore temu-**
lēti ad temeritatē perliuiter erigantur siatque ipetuosi:
& quāsi cornupetae. **Tunc paup sumit cornua.** **Tunc hu-**
militatis oblitus erigit in tumorē: **Quā dūero bacchū**

inter deos relatū & uindemiatore inter sidera collo/
catū iactanticulus frater gloria predicatione narra/
uit nihil sane id ad causam ipsius fulciendā profi/
cit. Aut si cōmenta poetica pro argumētis ualent/ua
leat & illud! **Q** uod uenus nostra Clarissimum sibi
in celo sidus uendicauit: quod uenus inter celicolas
Dominat' cuius natura cuncta generantur i terris:
Q uā almā quā diuū hominūq; uoluptatē celeber/

Anacharsis.
rimi conditores appellant: Ad hæc anacharsis ille:
qui apud socordissimos scythes sapiens natus est
prodidit uite uvas tris ferre primā uoluptatis secun-

Tres uuae
dam ebrietatis Tertiā contumeliarū: Esopus fabu/
in uite. lator consimile quiddā dixisse traditur. Celebre est
illud sapientis uiri: siue is esopus siue anacharsis

Prima.
Cratera
ad fūtim. siue alius quispiā fuerit dicitū super mēsam: prima
inquit Cratera ad fūti pertinet Secunda ad hilarita/
tem Tertia ad uoluptatem quarta ad insaniam; si

quartū poculum potores reddit insanos qd quater
quaterna qd quater dena pocula efficiunt: non ne
supra omnem furorē supra omnem insaniam red/
det insanissimos: At qui constat uinolentos homi/
nes quanto plus biberint tanto plus sitire. Et exbi/
bendi consuetudine augeri auditatem. **V**t merito
hoc genus homines ad perdenda uina geniti esse
uideant **N**ouellius mediolanēsis **T**ribus congiis
epotis uno ipetu tricōgius cognomiari nō erubuit:
gloriā scilicet ex uitio sedifissimo captas: & cū oē ui-

Tricon/
giusi

tuū tāto crīmōsius sit quāto maior est ille q̄ peccat
 qua nota: quo pbro uellicādus proscidendusq; est
 Bonosus Romanus impator? Q uē miramur a fra Bonosus
 tre p̄teritū esse ī mentiōe uinolētōg: Q ui bībit quā Bibosus,
 tū hominū nemo: De quo Aureliāus dicere solebat
 nō ut uiuat natus est sed ut bibat: q̄ quātū bibendo
 turpiter ingesserat tantiū meiēdo turpius egerebat:
 q̄ supatus a Probo cū uitā laq̄o finiēs se pēhilē fecis
 set iocus inowit. Amphorā pēdere nō hominē: pro Amphorā
 clamat Solomō luxuriosa res uinū / & tumultuosa rā pēdere
 ebrietas: quicūq; his dlectat nō erit sapiēs: Idē iter nō hominē
 dicit ne simus ī cōuiuio potator: subrisimus Paulo
 āte iudices audiētes fratrē incōtinētes atque intēpe
 rātes appellātē eos: q̄ aphrodisia colūt idulgētq; rei
 bus ueneris citatēq; Aristoteliſ testimōiū. Ex pble
 maus: tāq̄ Aristoteles solos ακολαστους και ακρα.
 ταο i. intēperātes & incōtinētes Homines ueneri. Intēperā
 os mulierariosq;: appellādos esse cēseat. Agedū reci tes ī conti
 ta q̄so bōe frater totū Aristotelicū pblema: uidebis nentes.
 te quoq; eodē loco habēdū eadē suggillatiōe notan
 dū. Eisdē uocabulis nominādū eē. Et. n. ut res tota
 iudices colliq̄scat scribit ī clytissimus philosophog:
 qnq; eē hoīnū sensus: p quos uoluptas q̄rat: oēmq;
 ex his īmodicā uoluptatē turpē atq; ī pbā existimā. Voluptas
 ri. Sed. n. īqt q̄ nimia ex gustu & tactu ē: ea uoluptas ex gustu
 oīum reg fedissima ē: eosq; maxie q̄ duab̄ istis bel & tactu
 luīnis uoluptatib̄ se dñderūt īcōtinētes appellare pecuina

.c ii.

solemus: tanq; in pecudum ferorūq; animalium numerō habeatur quisquis est hīs ferīmis uoluptatibus deuictus: Cū ceteræ ex tribus aliis sensib; puenētes hominū esse tantū pprix uideātur. Hac sūt Ari stotelica. hæc ex prōptuario philosophico dprōpta:
Vbi nō minus uoluptas gustatus: quā haud dubie potus quoq; cōtinet q; uoluptas tactus cōcubitusq; taxat. q; aut̄ tridiculū sit. Id alteri opprobrire qd̄ in te statū retorqueri possit nullus ignorat. Verum ante q digrediamur ab huiuscē sedissimæ uitiositatis inse statione subiiciemus opera ebrietatis utentes non nostris uerbis sed pliniāis: quæ i ore i pectore oīum habenda sunt dignaq; quæ ubiq; nō ibi tantū memoren̄t: ad castigandā hāc inexplicable bibendi auditatem. Audite ergo plinium i temulentiae uitia sic perorātem. Tūc audi Matronam oculi licentur. Tunc animi secreta proferuntur. Alii testamenta sua nuncupant. Alii mortifera loquuntur: reddituras q; per iugulum uoces non continent: q; multis ita interemptis. Vulgoq; ueritas iam attributa uino est. interea ut optime cadat solem orientem nō uidenti ac minus diu uiuūt. Hinc pallor & genæ pendule: oculorum ulcera: Tremulae manus effundentes plena uasa & quæ sit poena presens furiales somni & inquies nocturna. premiūq; summum ebrietatis libido portentosa ac iucundum nefas. postera die ex ore halitus fetidi ac fere rerum omnium ob-

Verba.
Plini in
Ebrieta-
tem.

liuio/morsq; memoriæ: Rapere se ita uitā p̄dican
 cū priorē diem quotidie pdāt: illi uero & uenientē.
Hec pliniana ī temulentos poratio: hæc castigatio
 censoria tā seuera tā luculenta/tā uera quē nō reuo
 cer ab ebrietate ad sobrietatē: a meracis potionibus
 ad dilutissimas aquatissimasque: a uinaria cœna ad
 prandiū caninū: **Q**uis hæc audiēs? **Q**uis hæc lePrādium
 gens nō repente temulentia fugiat ac execret/ pide Caninū.
 quasi uitioſ; oīum fedissimā spurcissimā defamauiſ
 simā? **Q**uis iudex ea auctoritate ea sapientia p̄di/
 tus/qua uos estis/non euestigio pñūciet cōtra ebrio
 sum cōtraq; ebrietatem: sed nā tempus est canere re
 ceptui: ne dū uicē talionis iplodimus: Dū fraternā
 taxationē retaxamus/dū mutua flagitii exp̄bratiōe
 par pari referre studem⁹/ īmodici atq; īmoderati fu
 isse uideamur! **A**dnotasse uos iudices! nā dudū credi
 mus aliquāta nos/ quæ obiectauerit frater/ irrefuta
 ta irrep̄cussaq; quasi dissimulāter p̄tenisse. **I**ta ē iu
 dices/nec inficias imus. **N**ā eius tātū est/q se īpecca
 bilem & ut greci dicūt *αναμαρτυροῦ* ostendere
 uelit: pbra & criminatōes oīs singillatim diluere atEpilogus
 q; refellere. **N**os uero nostras noxas/nīa flagitia ne
 q; inficiamur ut insontes: neq; excusamus ut multi:
 neq; iactamus ut fratre! **F**edū est turpe est ludere &
 fornicari. **E**rubescēdū nomen est meretricarii et **A**
 leatoris. **C**rimen utriusq; nīm īfame/detrimētoſū
 reprehēnſibile esse nō negamus: atq; euā ultro p̄fite/

mur. sed uitiositatē fraternā nostrā uitiositati infis/
q; flagitiis asserimus eē anteponēdā. **Dixim⁹** ex e-
brietate nō solū famā & opes labefactari / qđ i no-
bis potissimū carpsit frater: sed mentē animū s̄esus
oēs cōcuti / mutari / perturbari euidētissime docuiimus
Q ua feditare n̄l fedius: quo uitio n̄l uitiosius eē
aut dici pōt. **O**stendimus q̄tas clades exitia funera
mortalibus ebrietas intulerit. Catalogo quoq; qua
si quodā p̄ exēpla per auctoritates per dicta nobili-
um conditorum decurrimus indicātes quemadmo-
dum **T**emulentia omnibus seculis supra cēm uitio-
sitatem dānata consciēta infamata ē. **Q** d̄ supēst ue-
strā prudentiatē iudices uestrā q; grauitatis diligē-
ter crīmina nostra pensitare: & uelut i librili colloca-
ta perpendere: & quem ex nobis tribus turpiorem
fedioremque iudicaueritis / in illum pronunciare.
Nihil. n. ueremur: qn secundū nos p̄nuncietis / qn
uobis / q sapientissimi estis: idē uideat / qđ tot scrip-
torib; celeberrimis uisum est. **Q** d̄ rōes suadēt / exē-
pla corroborat: sensus cōis affirmat. **I**taq; cām no-
strā iudices fidei uestrā prudentiatēq; cōmittimus. &
si apte cognoscitis: sicut p̄fecto nostis / ebrietatē lon-
ge fediorem esse atq; uitiosiorem / exhaeredate q̄su-
mus s̄rem: & nos iudicio ufo liberate: **S**ententiis ab-
soluite: ut hāreditate paterna beneficio uestro per-
fruamur. **Diximus.**

F I N I S ♦ ~

. ٢٩٥ .

Impressum Bononiæ a Benedicto Hectoris Di
ligenter & emēdate Anno Salutis Milesi
mo undequingentesimo. Illuf. lo.
Ben. Reipu. Bononientis
habenas feliciter
moderā
te.

MREGESTum huius operis - a. ,iii. b. ,iiii. c. ii.

